

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

ВЧАСНО ЗАКІНЧИТИ ДИПЛОМНІ РОБОТИ

Студенти V курсів вступили в найвідповідальніший і найважливіший етап свого навчання в університеті: наближається захист дипломних робіт, а потім — державні екзамени.

Захист дипломної роботи — це одна з заключних частин процесу підготовки молодого спеціаліста в університеті. В дипломному дослідженні випускника повинні в повній мірі проявитися навики наукової, творчої роботи, одержані за п'ять років навчання — вміння правильно вибрати тему, підібрати і узагальнити необхідний матеріал, вивчити потрібну літературу, послідовно й чітко подати наслідки зробленого. Немає сумніву, що створення повноцінного дослідження вимагає кропіткої і настригової праці. До строку подачі дипломних робіт для захисту залишилися раховані дні. Від того, як дипломанти використають час, який залишився, як зуміють завідувати кафедрами, деканатами організувати направити роботу студентів, у значній мірі залежить успіх справи. А справа ця — справа державної важливості, тому що добре виконання дипломних робіт — необхідна умова для випуску повноправних висококваліфікованих спеціалістів.

Більшість студентів-випускників нашого університету розуміють, які важливі й відповідальні завдання стоять перед ними. Можна навести ряд прикладів суміншої праці студентів. Досить сказати, що багато випускників вже закінчили свої дипломні роботи. Так, на фізико-математичному факультеті вже написали роботи тов. Датій (керівник — професор Є. А. Кирилов), тов. Костін (керівник — доктор фізико-математичних наук М. І. Гаврилов), в стані закінчення знаходиться дипломні роботи тов. Рубльова (керівник — доцент Т. Я. Сиро), тов. Челомбілька (керівник — професор К. Н. Савченко), тов. Гомоляко (керівник — доцент Г. М. Мірак'ян) та інших.

Успішно працюють над дипломними роботами студенти хімічного факультету т. О. Гриневич, К. Тодорова, Е. Гринберг, Н. Бугаєва та багато інших. Можна було б навести ряд аналогічних прикладів з інших факультетів, які свідчать про вдумливу і серйозну роботу студентів по виконанню найважливішого, першочергового завдання — написання дипломних робіт.

Слід відзначити, що в цьому навчальному році значно активизована тематика, запропонована студентам дипломантам. Немає сумніву, що багато робіт буде мати практичне значення. Цілій ряд робіт має безпосереднє відношення до виробництва. Так, робота студентки хімічного факультету тов. Срібної являє собою інтерес для Вінницького суперфосфатного заводу; дипломні роботи студентів геолого-географічного факультету тов. А. Зубкової, Є. Яновської при успішному виконанні можуть бути використані, як зібраний і узагальнений матеріал з природних осібливостей і економіки села Татарбунари та міста Кілії. Значний інтерес викликає тема дипломної роботи Ю. Камінського: «Природні особливості районів цілинних і перелогових земель Сибіру і Казахстану», над якою він успішно працює.

Це сгосується не тільки робіт студентів геолого-географічного і хімічного факультетів, але й робіт філологічного, історичного та інших факультетів. Характерно, що успішно спроявляється з написанням дипломних робіт ті студенти, які на протязі п'яти років брали активну участь в наукових гуртках. Так, активна участь

наукових гуртків дипломантів філологічного факультету тов. Батичко, Шипунової, Задіраки, Фолі, Соколовської, Фабіанської і багатьох інших допомогла їм успішно розкрити теми робіт, провідні проблеми яких мало розроблені.

Разом з тим потрібно відзначити, що підготовка дипломних досліджень далеко не скрізь ведеться задовільно. Деякі випускники ще не повністю засвоїли необхідний матеріал, не склали чітких, продуманих планів робіт. Так, наприклад, дипломантка історичного факультету тов. Кенц в кінці лютого ще ясно уявляла тему своєї дипломної роботи. І це за місяць до її захисту!

Можна назвати ще цілий ряд студентів, які несерьйожно поспішилися до написання дипломних, несвоєчасно приступили до їх виконання, нерегулярно з'являються на консультації до своїх наукових керівників і в даний час викликають тривогу: студентка Яковleva (хімічний факультет), студентка Яцко (історичний факультет) та ряд інших.

Дипломанти біологічного факультету закінчили експериментальні роботи і приступили до їх літературної обробки, але ще жоден студент не подав навіть першого розділу на перевірку своїм науковим керівникам.

Таке ставлення до відповідальної справи недопустиме. Воно може привести до того, що роботи будуть написані наспін і виявляться неповноцінними. Тому деканатам факультетів потрібно приділяти неослабну увагу ходові підготовки дипломних робіт. Разом з кафедрами вони повинні завідувати складанням графіків захисту з тим, щоб забезпечити своєчасне закінчення дипломних робіт. Кафедри повинні здійснювати постійний контроль за ходом виконання роботи.

Правильно поступила кафедра експериментальної фізики фізико-математичного факультету, скликавши спеціальні засідання, присвячене обговоренню стану підготовки дипломних робіт. На засіданні виступили наукові керівники, були заслухані по-відомлення дипломантів. Тут виявилось, що окрім дипломантів відстали з написанням дипломних робіт. Кафедра намітила цілий ряд конкретних заходів для посилення темпів роботи студентів. Це дало позитивні наслідки. Зарах більшість випускників кафедри успішно працює над своїми дослідженнями.

Такі ж засідання відбулися і на інших кафедрах. Поєднання високої вимогливості і сурового контролю з сторони кафедри створює потрібні умови для плодотворної роботи п'ятикурсників.

Важливу роль в забезпеченні нормального ходу підготовки дипломних робіт повинні відіграти громадські організації. Умови заняття на п'ятому курсі носять специфічний характер. Колишнього контакту з колективом курсу у дипломанта немає. Тому громадським організаціям потрібно звернути увагу на те, щоб жоден дипломант не вилав з їх поля зору. Успішне виконання дипломного дослідження — справа часті вісімого колективу.

В цьому навчальному році, як і в минулому, захист буде відбуватися на відповідних кафедрах. Кафедри повинні своєчасно підготувати документацію, необхідну для захисту, своєчасно перевірити дипломні роботи і дати на них рецензії, познайомивши дипломантів з відгуками і рецензіями. Всі члени кафедр повинні ознайомитися з дипломними роботами і прийняти активну участь в їх обговоренні. Захист дипломних робіт повинен стати гідним рапортом соціалістичній Батьківщині.

Це сгосується не тільки робіт студентів геолого-географічного і хімічного факультетів, але й робіт філологічного, історичного та інших факультетів.

Характерно, що успішно спроявляється з написанням дипломних робіт ті студенти, які на протязі п'яти років брали активну участь в наукових гуртках. Так, активна участь

ВІВТОРОК
8
БЕРЕЗНЯ
1955 року
№ 7 (441)

Ціна 20 коп.

ЦК КПРС закликає жінок — діячів науки і культури розвивати передову радянську науку, ще вище підносити її роль в здійсненні технічного прогресу, спрямовувати свої зусилля на нове піднесення соціалістичної культури, літератури і мистецтва, народної освіти і охорони здоров'я.

ЗАВЕРШЕННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ — ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ П'ЯТИКУРСНИКІВ

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ДИПЛОМАНТИ КАФЕДРИ НЕОРГАНІЧНОЇ ХІМІЇ

Теми дипломних робіт були запропоновані студентам ще у квітні 1954 року. По кожній темі були дані роз'яснення (мета і зміст роботи). Після того, як студенти ознайомилися з темами дипломних робіт, в жовтні 1954 р. за кожним студентом була закріплена тема, і вона приступила до вивчення літератури, а деякі і до одержання вихідних речовин. Однак через відсутність робочих місць студенти не мали можливості приділити багато уваги виконанню дипломних робіт.

Студентки Потапова і Глущенко, працюють над одержанням і вивченням тюмочевинних сполучень галогенідів ртуті. Частина роботи ними була виконана ще в першому семестрі. До виконання дипломної роботи студентки відносяться досить суміліно. В галузі комплексних сполучень працює також студентка Дудкіна. Вона працює над одержанням і вивченням властивостей комплексних сполучень роданідів та нітратів ртуті. Студентка Бабіченко працює над виконанням дипломної роботи на кафедрі, і виконується за пропозицією Вінницького суперфосфатного заводу.

Швидкості корозії високотривого чаюну ОПІ в морській воді. Робота являє як теоретичний, так і практичний інтерес.

Студент Гейко працює над вивченням впливу швидкості руху газу на розклад карбонату кальцію.

Студентка Срібна працює над з'ясуванням можливості добування хлористого амонію із маточників, які утворюються при одержанні фтористого натрію, аміачним методом. Ця робота — продовження робіт по одержанню фтористого натрію аміачним методом, розроблених на кафедрі, і виконується за пропозицією Вінницького суперфосфатного заводу.

Всі роботи виконуються у відповідності з планами, складеними керівниками по кожній темі.

Відставання у виконанні плану є тільки у студентки Станкевич, яка працює над дослідженням розчинності окису азоту у водяних розчинах залізного купоросу. Відставання обумовлене тим, що студентка Станкевич викоріла і до роботи приступила лише в березні місяця.

Доцент А. І. Позігун.

З ПЕРШОГО КУРСУ

Завершальним етапом нашого навчання в університеті є написання дипломної роботи.

Тема моєї роботи — «Рельєф і ерозійні процеси в басейні річки Кучурган». Цікавлюєсь я цією темою з першого курсу: неодноразово писала курсові роботи, брала участь в експедиційній роботі, яка проводиться нашим факультетом в районі водоймища колгоспу ім. Леніна. Все це, без сумніву, полегшує написання дипломної роботи на п'ятому курсі.

В основу дипломної роботи покладений матеріал польових спостережень в період літньої практики у

Велико-Михайлівському районі, Одеській області, і експедиційної роботи в цьому районі.

Велику користь принесла мені участь в роботі Другого з'їзду Всеукраїнського географічного товариства, який проходив у лютому цього року в Москві, де я мала можливість прослухати ряд доповідей відомих географів на тему, яка мене цікавить.

Зраза я пишу окремі розділи, обробляю картографічний матеріал, фотоматеріал.

Л. БАТУРСЬКА, студентка V курсу геолого-географічного факультету, Стамбінський стипендіат.

НЕ ЗАБУВАЄМО ПРО ДЕРЖАВНІ ЕКЗАМЕНИ

Працюючи над дипломними роботами, жоден з нас, дипломантів, не повинен забувати, що недалеко той час, коли ми будемо складати державні екзамени. На нашому відділі вони охоплюють більшу частину матеріалів всіх соціально-економічних дисциплін і всі курси загальної фізики. Кожний з нас розуміє, що успішно скласти екзамени можна ли-

ше при тій умові, коли розпочнемо зараз наполегливо працювати над повторенням екзаменаційного матеріалу. Кращі дипломанти нашого факультету Рубльов, Местечкін, Датій та інші вже розпочали підготовку до державних екзаменів.

П. КУЛЯНИЦЯ, Л. ГУР'ЄВ, дипломанти V курсу фізико-математичного факультету.

ДИПЛОМАНТИ НЕ ПОСПІШАЮТЬ

У нас, студентів-дипломантів, зараз гаряча пора: пишуться дипломні роботи, іде підготовка до їх захисту.

До 1 квітня ми повинні подати до захисту вже оформлені й перевірені

керівниками роботи. Кращі дипломанти нашого факультету вже здали на перевірку керівниками. Останні ще тільки працюють над першим розділом, а в кратчому випадку, закінчують його.

Такі ж товарищи, як Кенц, Зелінський і Мортовцова лише приступили до роботи.

Показово, що цілий ряд наших товаришів вибрали теми, над якими працювали раніше, при написанні курсових робіт і доповідей. А це дозволило вирішити поставлені питання більш глибоко.

21 лютого на курсі було проведено нараду студентів-дипломантів з участи керівників дипломних робіт. На нараді було відмічено, що тільки де-

які товариши (Бугрименко, Вак, Кулик, Іванов, Острівська, Колягін, Казанцев) закінчили роботу над першим розділом і здали на перевірку керівниками. Останні ще тільки працюють над першим розділом, а в кратчому в

ПАЛКО ПОЗДОРОВЛЯЄМО РАДЯНСЬКИХ ЖІНОК З МІЖНАРОДНИМ ЖІНОЧИМ ДНЕМ

В. ДОМРІН У ПАМЯТНИКА

Ярке сонце над городом встало,
Словно по зову гудка.
Шли інлянцы по нашим
кварталам,
Три пожилых моряка.
В сквере каштановом, возле дороги,
Звезду подняв свою
Гордо стоит по-солдатски строгий
Памятник павшим в бою.
Женщина рядом, всяких проправляя,
Горесть во взоре храни.
Сын не вернулся — и пряка седая
Словно ласкает гранит.
Гости приблизились молча.

Сначала
Все поздоровались с ней.
— Кто здесь? — спросили.
Она отвечала:
— Десять моих сыновей.
Сдержаный шепот прошелся по
кругу,
Кто-то о чём-то сказал...
Я не забуду, как женскую руку
Боцман-старик целовал.
Честным ни сердца, ни рук не
заяжут,
Пусть их пути далеки —
Дома о женщине русской
расскажут
Детям своим морякам.

Н. З. ЖАРЕНКО

Ще з 1931 року в нашему університеті працює Наталя Зинов'ївна Жаренко. Після закінчення аспірантури вона залишилася в університеті на викладацькій роботі. Студенти знають її як досвідченого педагога і чуйну людину. Її лекції завжди викликають інтерес і захоплення. Вона вміє привітати студентам любов до природи. Н. З. Жаренко багато часу приділяє студентам, проводячи з ними природничі екскурсії.

Навчально-виховну роботу вона вміло поєднує з науково-дослідною роботою. В центрі наукового вивчення Наталі Зинов'ївни стоїть вивчення деревної флори Одеської області з метою її максимального використання і зображення.

Велику роботу Н. З. Жаренко проводить в Ботанічному саду університету. Тут вона очолює відділ інводукції флори і вивчає можливості інтродукції і акліматизації рослин.

Багато часу Н. З. Жаренко віддає громадсько-політичній роботі. Наталя Зинов'ївна — депутат Водотранспортної районної ради депутатів трудящих. Як депутат, вона подала велику допомогу міській раді в справі благоустрою нашого міста. Тов. Жаренко опрацювала і запропонувала зеленому асортименту порід для створення зеленого кільца навколо міста.

В день міжнародного свята — 8 березня ми бажаємо нашому любимому педагогові, шанованому товарищеві здоров'я і дальших успіхів у плодотворній праці.

Група студентів біологічного факультету.

Студентські роки залишаються в пам'яті завжди. Дуже приємно згадувати тих, з ким разом готувався до колоквіумів, іспитів та заліків. Хіба забувається друзі, з якими ти жив в одній кімнаті, ділився останнім карбованцем?

Нам хочеться розповісти про дружних дівчат-хіміків, які живуть в кімнаті № 96. Дівчата живуть разом 3 роки. За ці 3 роки вони дуже зірвались, і коли хтось «запитує: «Як ви можете сім чоловік разом жити, не заважаючи одна одній?» — дівчата весело посміхаються, а Марійка Рогачко каже: «А яй не уявляю, як це ми могли б жити в різних кімнатах».

У кімнаті подруг завжди дуже чисто. З року в рік вони посідають одне з перших місць в конкурсі на кращу кімнату, а в цьому році завоювали перше місце. На стіні в їх кімнаті красується велика картина, яку дівчата одержали як приз у конкурсі.

Сьогодні весь радянський народ і прогресивне людство всього світу відзначає Міжнародний жіночий день — 8 березня. Це день міжнародної солідарності всіх трудящих жінок, демонстрація їх згуртованості та єднання в боротьбі за мир, демократію і соціалізм.

По всій радянській країні — в містах і селах, на промислових підприємствах і установах, в колгоспах і машинно-тракторних станціях відбува-

ються багатолюдні збори, присвячені Міжнародному жіночому дню.

Колектив нашого університету разом з усім народом відзначає Міжнародний день жінки. В академгрупах проведено бесіди, відбулися загальні збори жінок.

Наша газета друкує добірку матеріалів про кращих студенток, наукових працівників та техніків університету.

АКТИВІСТКА

Надя Павленко користується заслуженим авторитетом серед студентів нашого хімічного факультету. Вона приймає активну участь в громадській роботі факультету, завжди чуйно відноситься до запитів своїх товаришів. До навчання Надя Павленко ставиться сумічно. Вона багато працює над вивченням додаткової літератури.

Навчаючись на IV курсі в групі органіків, Надя Павленко приймає активну участь в роботі студентського наукового гуртка. Вона виступала з рядом цікавих доповідей та підготувала декілька рефератів.

В день 8-го березня — в Міжнародний день жінки побажаємо нашому хорошому другові, чутливому товаришу Наді Павленко нових успіхів в навчанні та громадській роботі. Від широго серця вітаємо Надю з великим святом.

Група студентів.
На фото: Надя Павленко.

Наші ентузіастки

Йде концерт. Чотири струні дівчини, одягнені в однакові білі блузки, проникливо виконують російську народну пісню «Пряха». А ось обявлено слідуючий номер, і співачки разом перетворюються. Запально і байдою лунає пісня композитора Тулкова «Приїзжали на побывку».

Вокальний квартет геолого-географічного факультету користується великим успіхом у слухачів. Його організатор, учасник і нахненник Алла Хоменко користується заслуженим авторитетом на факультеті. Вона багато зробила для розвитку нашої самодіяльності. Алла — відмінниця навчання, член комсомольського бюро факультету. Відмінно вчиться і Валентина Живора. Працюючи заступником голови студклубу, вона не пропускає жодної репетиції квартету. Не відстають від подруг Галия Слесарєва і Емма Колот.

Концерт йде далі. Неначе вихор пролетів по сцені — це з'явилася Діна Константинова, відмінниця навчання, добра танцюристка. Діна займається спортом — у неї перший розряд з художньої гімнастики. Добре танцює також Алла Машталяр, член художньої ради факультету, теж відмінниця навчання. З великим почуттям співачки читає вірші радянських поетів. Інна Чигридова, заступниця секретаря комсомольського бюро факультету, добра спортсменка, теж відмінниця навчання. Всі вони — чуйні, гарні дівчата, добри друзі, вони завжди готові допомогти товарищам. Можна назвати їх іншими, подібними до них. Хочеться сказати: чудові дівчата у нас на факультеті.

3 березня вас, дівчата!

Г. КОФФ, секретар КСМ бюро геолого-географічного факультету.

ДРУЖНЯ КІМНАТА

Частенько ми, іх сусіди по кімнаті, чуємо, як наші дівчата сперечуються. Тут почуєш гарячу дискусію і про новий фільм, і про нову книжку, і про роботу на практиці. А іншим разом зайдеш — і здається, що в кімнаті нікого немає. Та це тільки здається. Кожна з дівчат готується до занять.

Приємно злити і послухати їх розмови. Тут завжди кожен ділиться своїм успіхом або невдачою в громадському чи осоюстому житті, у навчанні.

Ось Ліда Валяєвська жалється, що мало студентів бере участь у спортивній роботі факультету.

— «Чому наші V-курсники та IV-курсники не займаються спортом? — обурюється вона.

«А у мене справи краще, — каже Марійка Рогачко. — На профбюро будемо слухати звіт культмасового сектора».

Кожна з дівчат відрізняється від іншої якоюсь, ії одній властивою рисою, але всі вони разом ніби доповнюють одна одну.

Ось Оля Крет. Приємно відзначити, що ця дівчина завжди акуратно виконує всі завдання, які її дочучаються. От якби тільки Олі трохи веселості й життєрадісності Марійки Кобзаз.

Всі дівчата добре навчаються. Вони допомагають одна одній. Зимова сесія у дівчат була серйозна. Готуючись до зимової сесії, вони разом вивчали матеріал з фізікії, і всі цей екзамен склали на «добре» і «відмінно».

Почувається, що всі мешканці цієї хорошої кімнати живуть життям факультету, його інтересами.

Хочеться від усієї душі побажати в день 8 березня подругам, щоб дружба їх міцніла з кожним днем.

Члени 96 кімнати.

ЛЮБА КИРИЛЕНКО

Можна сміливо сказати, що більш за всіх у нас на курсі поважають Любу Кириленко. Любу знають і поважають не лише на курсі, але й на факультеті.

Другий рік я вчуся з Любою на одному курсі, в одній групі, і за цей час я переконалася, що на курсі немає більш чуйного товарища, ніж Любі. З самого початку занять слово Любі було і є авторитетним, вона ніколи не кидає слів на вітер і завжди готова допомогти своїм товарищам. Любі завжди першою відвідує товаришів, які захворіли, і прагне допомогти їм засвоїти пропущений матеріал.

Люба — член КПРС, вона добре справляється з дорученнями, які на неї покладаються.

На першому курсі Любі була старшим агітатором будинку № 50, по вулиці Пастера, і зразу ж там дуже зірвилася з виборцями. Більшість з виборцями були по-дружньому теплі, завжди Любі прагнула допомогти кожному з них.

Навіть зараз, коли вона вже не працює агітатором, виборці будинку № 50 згадують її.

В цьому році Любі доручена важлива ділянка роботи — вона відповідає за один з редакторів факультетської газети «Земля і надра». І Кириленко повністю справляється з цією відповідальною роботою. З того часу, як Любі працює редактором, газета «Земля і надра» стала багато цікавішою, у більшій мірі відгукується на запити студентів, відображає актуальні події студентського життя і з інтересом читається.

Хочеться вірити, що Любі буде таким же енергійним, трудолюбивим і допитливим геологом, таким же чуйним товарищем в своєму житті, яким вона є для нас зараз.

I. БОРСУК, ст. II курсу геолого-географічного факультету.

КРАЩИЙ БІБЛІОТЕКАР

У 1945 році в наукову бібліотеку нашого університету прийшла на роботу молода дівчина Валентина Колесникова. Вже з перших днів своєї трудової діяльності вона зуміла показати себе уважним, енергійним і акуратним працівником. Наполегливо володіла професією, Валентина в той же час з завзяттям взялася за освіту, бо в тяжкі роки Вітчизняної війни довелось їй кинти школу й піти працювати в колгосп.

В

1948 році Валентина закінчила вечірню десятирічку і вступила на заочний відділ університету. Минулого літа Валентина Колесникова усішно закінчила університет і одержала кваліфікацію філолога.

На протязі всіх 10 років своєї роботи в науковій бібліотеці т. Колесникова не є тільки зразковим виробничим. Вона бере також участь в громадсько-політичному житті: кілька років вона є членом профбюро, агітатором будинку. Чуйний товариш, чесна трудівниця, Валентина Колесникова користується великим авторитетом у колективі. Наполегливо підвищуючи свій ідеально-політичний рівень, Валентина Колесникова готовується вступити в кандидати КПРС.

K. ГАНЧИЦЬКА, зав. книжковими фондами наукової бібліотеки.

БАЖАЄМО УСПІХІВ

тетського наукового бюллетеня, який завдяки її керівництву виходить регулярно, з різноманітним і змістовним матеріалом.

Н. Рядченко вже декілька разів була обрана до складу виборчої комісії, і це доручення вона виконує під сумінштатно.

Партійні збори факультету рекомендували т. Рядченко кандидатом у члені КПРС.

Н. Рядченко — чесний, принциповий чуйний товариш, що користується загальнюючим повагою на факультету.

Сьогодні, в день 8 березня, ми, аспіранти філологічного факультету, від усого серця бажаємо Нелі Рядченко успіхів в науковій та громадській роботі.

Група аспірантів філфаку.

ЧЕСНІ ТРУДІВНИЦІ

Вітаю з святом Міжнародного жіночого дня — 8-го березня технічний персонал головного училищного корпусу, бажаю здоров'я і щастя в житті, бажаю надалі працювати так само чесно і сумілінно, як і до цього час

1865

до 90-річчя
ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 1955

П. С. ПОТАПОВ — УЧЕНИЙ І ПЕДАГОГ

14 лютого 1955 року минуло 10 років з дня смерті одного з видатних професорів-філологів Одеського державного університету і педагогічного інституту Петра Йосиповича Потапова.

16 лютого ц. р. відбулось відкрите засідання кафедри російської мови, присвячене пам'яті проф. П. І. Потапова, на якому було освітлене його життя і діяльність.

П. І. Потапов народився в м. Лебедині, колишньої Томбовської губернії, 5 жовтня 1882 року. Він був вихідцем з самої гущі трудової народної маси.

Потрібна була велика сила, волі, жагуче бажання знань і витримка, щоб в дореволюційні часи таїй людині пробити собі шлях у життя.

Заробляючи на прожиток приватними уроками, Петро Йосипович закінчив в м. Ніжині гімназію, а потім Ніжинський історико-філологічний інститут.

Після закінчення інституту П. І. Потапов одержав призначення на посаду викладача латинської мови в Одеську чоловічу гімназію № 3. Але майбутній вчений не заспокоївся на досягнутому. Допитливий розум, глибина думок завжди штовхали його на шлях шукань і творчого зростання.

З величими труднощами вдалося П. І. Потапову в 1911 році добитися посади приват-доцента стародавньої літератури в Новоросійському університеті. Він брав діяльну участь в реорганізації університету і працював тут до кінця свого життя.

В 1915 році Петро Йосипович тут же, в Новоросійському університеті, захищав дисертацію і одержав звання магістра російської мови та словесності.

Після обрання проф. В. М. Ляпунова академіком і від'їзду його з університету, П. І. Потапов з 1916 року перейшов на кафедру російської мови і слов'янознавства. В 1924 році він став членом комісії при НКО УРСР Петро Йосипович був затверджений професором.

Людина широкої філологічної освіти, великої ерудіції, проф. П. І. Потапов не залишався в межах якоїсь певної спеціальності. Про різносторонність інтересів і глибину знань П. І. Потапова свідчить його велика і цінна наукова спадщина.

В перший період наукової діяльності проф. П. І. Потапов виявляв переважний інтерес до історії російської літератури, до історії театру, в другий період переважають праці, присвячені питанням мовознавства.

До найбільш значних праць проф. П. І. Потапова належать: «К історії русского театра. Жизнь і діяльність В. А. Озерова» (1915 р.), «Введені в історію русской литератури». (Лекції 1919 р.), «Курс лекцій по старославянському языку на філологічному факультеті Одесского губернського університета» (1940 р.), «Учебник для средней школы по морфологии» — рукопис, (1939 р.), «Учебник латинского языка для аспирантов педагогического института» — рукопис, (1941 р.).

Крім цього, нам написано ще ряд статей з староруської літератури, з історії російської мови, з українського мовознавства, з методики викладання рідної мови.

Всього написано проф. П. І. Потаповим біля 30 робіт, з них більшість надруковано частково окремими виданнями, частково в різних збірниках і журналах. В наукових працях проф. П. І. Потапова вражає широта досліджень, обумовленість положень, переконливість висновків.

Основною і любимою працею Петра Йосиповича була його педагогічна праця. Проф. П. І. Потапов читав в університеті і педагогічному інститу-

туті різні курси: сучасну російську мову і її історію, старослов'янську та інші слов'янські мови, порівняльну граматику, грецьку і латинську мови. На заняттях широко використовувався порівняльний метод.

В лекційній роботі проф. П. І. Потапов виявляє справжнє мистецтво передачі своїх знань багаточисленним учням. Педагогічна й методична майстерність Петра Йосиповича буквально підкоряла його слухачів.

Прості, але захоплюючі за форму і глибокозмістовні лекції Петра Йосиповича запам'ятувались на все життя.

Осабливо пам'ятні лекції і практичні заняття професора П. І. Потапова з сучасної російської мови.

Петро Йосипович розкривав перед своїми учнями все багатство, силу і виразність «великого, могучого, правдивого і свободного русского языка», привнося любов до народу, який створив цю прекрасну мову. Він говорив: «Нег більше почетной професии, чем учитель родного языка».

Проф. П. І. Потапов ніколи не схильявся перед авторитетами західної науки, незмінно підкреслював роль вітчизняних вчених у розвиткові світової науки про мову. Петро Йосипович стояв на позиції індієвського мовознавства і західної висловлював явно негативне ставлення до так званого «нового вчення про мову» Н. Я. Марра.

Проф. П. І. Потапов був надзвичайно самокритично, вимогливо і суворо до себе людиною. Він глибоко вивчав теорію марксизму-ленінізму, завжди вдосконалював методологію читаних ним курсів.

Петро Йосипович вимагав від студентів глибокого розуміння і твердих знань з дисциплін, які ними вивчались.

Діяльний та ініціативний, проф.

П. І. Потапов сполучав наукову і педагогічну діяльність з адміністративною роботою. З 1932 року — з часу організації Одеського педагогічного інституту — він був незмінним деканом факультету мови й літератури і керував там же кафедрою російської мови і слов'янознавства. З 1937 року — з часу відкриття філологічного факультету — завідував таєж кафедрою в Одеському державному університеті. Разом з тим Петро Йосипович проводив корисну масову роботу: він працював по профспільній лінії, був депутатом Міськради кількох скликань.

Петро Йосипович був скромною, безкорисливою людиною, задушевним товарищем, чуйним до людей, глибоко принциповим у роботі, відомим радянським вченим — трудівником. Відірваний на роки під час війни від любимої справи, Петро Йосипович глибоко вірив у перемогу радянського народу над фашистськими загарбниками. Йому пощастило дожити до моменту звільнення Одеси від тимчасової окупації. Проф. П. І. Потапову зразу ж запропонували очолити філологічний факультет та кафедру в університеті і відновити роботу в педагогічному інституті, але підірвані сили, слабке здоров'я не дали можливості вченому розгрнити цю діяльність. 14 лютого 1945 р. проф. П. І. Потапов помер.

За свою 32-літню педагогічну діяльність проф. П. І. Потапов виховав багато поколінь вчителів середньої школи і вирости десятки аспірантів, яким пріщепив велику любов до своєї спеціальності.

Зарах учні Петра Йосиповича продовжують почесну працю на ниві освіти широких народних мас, зберігаючи в серцях глибоку відчіність до свого вчителя.

С. ТАВІЦЬКА,
кандидат філологічних наук.

ЗАСІДАННЯ ГУРТКА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Відбулося засідання гуртка зарубіжної літератури (керівник гуртка — кандидат філологічних наук О. П. Ковалчук).

З доповіддю на тему: «Teatr Сервантеса» виступила студентка II курсу філологічного факультету І. Одіховська. Доповідь була дуже змі-

ністю навчальному році на фізико-математичному факультеті налаштована 74 медалісті. Є серед них товарищи, які цілком виправдали по-кладені на них надії і склали на «відмінно» всі екзамени зимової сесії. Деякі з них вміло поєднують відмінне навчання з активною громадською роботою. Це товарищи Беляєва Р. В., Шекаголіна С. А., Розенберг Е. А. та інші. Але, на жаль, таких студентів з числа медалістів надто мало. Лише 19 осіб, тобто більша четверта всієї кількості медалістів, виправдовують своє високе звання.

Більш того, значна частина медалістів в першій же сесії одержала задовільну і навіть нездовільну оцінку. По одній нездовільній оцінці одержали Авербух Л. М., Горлова Т. Ф., Корніч В. Г., Нікітіна Л. А. і Андреєв А. П., а студент Іванченко А. В. не склав два екзамени. Ще 18 студентів одержали по одній і декілька задовільних оцінок.

Чим же пояснити таку нездовільну успішність значної частини медалістів? Заінтригувавши цим питанням, мали розмови з викладачами, лаборантами і окремими студентами-медалістами, а також відвідали декілька шкіл, в яких навчалися ці товарищи.

Ось, наприклад, що розповідає викладач Дивакова О. Я. про студентку Горлову Т. Ф. На практичних заняттях з математичного аналізу вона мала посередні показники, особливого інтересу до математики і розуміння матеріалу не виявила. З трьох консультацій відвідала лише одну і ні до кого не зверталася за допомогою. Ше пірше вчівся Андреєв А. П. З бесіди з цим студентом вияснилося, що йому зовсім не приспівав навики самостійної роботи. Він не вміє записувати лекції за викладачами і безпомідорні в роботі над книгою. Чи не варто було б півдомити про це педагогічний колектив школи № 3 села Дмитрівка, Знаменського району, Кіровоградської області, де він навчався?

Як, наприклад, вплинули викладачі середньої музичної школи ім. Столлярського на формування таких важливих рис характеру, як скромність, працездатність, цілеспрямованість у своєї випускниці Авербух Л. М.? Про це мали розмову з завучем школи тов. Ісаєном М. П. Дізнативши про те, що Авербух в зими 1954 року одержала «нездовільно» з загальної хімії і «задовільно» з аналітичної геометрії, він спочатку здивувався, потім сказав, що Авербух особливою уваги не потребувала, бо «відхилені від норм поведінки» в ній не було. Але, зрештою, в розмові з завучем і викладачами виявилось, що дівчина ще в школі відрізнялася легковажністю, самовпевненістю і гоноровитістю. Що зробила школа для того, щоб використати ці негативні риси характеру? Здається, нічого. А це, безумовно, не сприяло успішному навчанню Авербух Л. М. в університеті.

Буває й так, що школа під тиском вищих організацій свідомо завищує

наприклад, т. Толстих не сплачує внески вже на протязі року, з березня 1954 р., тов. В'язовський — з березня 1954 р. і т. д.

Занедбана на факультеті культурно-масова робота. Культмасовий сектор профбюро т. Левченко безвідильно поставився до свого громадського доручення і від роботи самоусунувся.

Тов. Головко відмітив, що лише член бюро т. Чукарев провела дуже корисне міроприємство — організувала поїздку студентів філологічного факультету до Москви під час зимових канікул. Тов. Недзвідський, Левченко, Мартинова. Всі вони відверто визнали, що нічого або майже нічого не зробили на протязі півріччя.

Співдоповідач т. Головко зробив детальний аналіз роботи профбюро. Він відмітив, що профбюро філологічного факультету налічує у своєму складі 5 чоловік і об'єднує 72 співробітники факультету. Бюро провело 3 засідання, протоколи яких знаходяться у вкрай занедбаному стані. На одному з засідань був прийнятий план роботи, але він не виконувався.

Співробітниками факультету самостійно вивчається теорія марксизму-ленинізму, але контроль з боку профбюро в цій важливій справі також відсутній. Профбюро не слідкує за відвідуванням співробітниками факультету лекцій, які організовуються партійним бюро університету, а між тим лекції відвідаються погано. Поза увагою профбюро залишилась агітаційна робота на факультеті, і невідкладово, що саме на філологічному факультеті трапився ганебний випадок, коли двоє виборців не були внесені у списки.

Значним недоліком в роботі профбюро філологічного факультету є те, що на факультеті величезна заборгованість по членських внесках. Так, відмінною

ПРО МЕДАЛІСТІВ ФІЗМАТУ

Кандидат фізико-математичних наук С. М. Кіро розповідає: «Багато клопоту завдав мені студент Іванченко. Екзамен він складав тричі. Це було наслідком того, що Іванченко працював надто мало, не відвідував консультації, не з'являвся на колоквіумі. Людина він здібна, лекційний матеріал охоплює, але не закріплює його самостійною працею». Не думаємо, щоб Покровська середня школа № 1 Миколаївської області могла пишатися таким медалістом.

Не можна сказати, що деканат фізико-математичного факультету стоїть остоною роботи з першокурсниками. З перших же днів заняття було проведено бесіду: «Перший місяць в університеті».

На лекціях викладачі давали методичні вказівки про те, як слід практикувати над учебним матеріалом. З кінця вересня регулярно проводились консультації. Було організовано зустрічі першокурсників з викладачами і студентами старших курсів, де додатно розповідалося про характер роботи у вузі.

Але цього було, очевидно, недостатньо, бо в боротьбі за успішне навчання не включились громадські організації. Так, кричуща байдужість до стану навчання в групі виявив комсорг Чистяков,

ВЕЛИКИЙ НАРОДНИЙ ПОЕТ

В. І. Ленін в розмові з Кларою Цеткін дав класичне визначення народності мистецтва. В світлі цього визначення постає перед нами у всій величині і непоборній силі творчість великого сина українського народу, революційного мислителя і діяча, геніального художника слова Тараса Григоровича Шевченка. Його поезія, проза, драматургія і живопис безроздільно належать трудовому народові. Його безсмертне мистецтво входить з собою найближчими коренями в товщі широких трудящих мас. Воно зрозуміле цим масам і любиме ними. Воно об'єднувало і об'єднує почутия, думки і відолю цих мас, піднімає їх на боротьбу за щастя, за вільну від робства і експлуатації дійсно братерську сім'ю народів світу, воно пробуджує в них художників і розвиває їх.

Саме в цій глибокій народності і полягає безсмертя генія Шевченка, який у тісному єднанні з російськими революційними демократами вів непримириму боротьбу проти царизму і кріпосництва, і цим самим відіграв величезну роль у розвитку національної і соціальної самосвідомості українського народу. В «Тезах про 300-річчя возз'єднання України з Росією (1654—1954 рр.)» сказано, що «шлях до визволення українського народу від бачини насамперед, у революційному єднанні всіх слов'янських народів з російським народом. Шевченко був непримиреним борцем проти українського буржуазного націоналізму і лібералізму».

Революційне, натхнене слово Кобзаря було, і є буде нашою грізною зброєю в боротьбі за єдність всіх трудящих проти війни і капіталізму, в боротьбі з мерзінними покидьками людства — українськими націоналі-

стами, які були і є найлютішими ворогами трудового народу і Шевченка. Силу шевченкового слова в боротьбі з буржуазним націоналізмом ще в 60-і роки минулого століття прекрасно розумів його учень письменник-демократ Ю. Федкович.

«Шевченко, батько наш Шевченко! — уже се слово саме є таке чудотворне, що нічого не треба, лише його речі, аби літерації наші узурпатори, що гей тогі рапаві жаби по Галичині сьогодні крякають, туди вонзалися, де ім бог судив бути: у болото», — писав він про «крапавих жаб» — галицьких націоналістів, викормиців Панька Куліша.

Радянська література, зброяна комуністичною партійністю, здійснюючи завдання комуністичного виховання трудящих, використовує велику силу спадщини Т. Г. Шевченка, пройняту революційним пафосом боротьби проти всього реакційного, відживленого, антинародного, використовує невичерпне багатство мотивів «Кобзаря», в рядках якого ззвучить «то задушевна лагідність матері, що співає над колискою дитини, то гнівні звойки Прометея...», то мідянин тон труби, що кличе до повстання» (О. Білєцький). В боротьбі за високу ідейність і майстерність нашої літератури особливого значення набирає вказівка П. Г. Тичини: «Від Шевченка повинні ми взяти те, без чого ми, письменники, поети, дихати не можемо, а саме: і політичну поезію, що особливо нам радісно підкреслити після нещодавного святкування ювілею велення політичної поезії Володимира Маяковського, і лірику, і сатиру, і антиреалістичні стріли «Кобзаря», і багато що чого іншого». Російський радянський поет Лебедев-Кумач писав:

Нам есть у Шевченко чему
поучиться —
Уменью всегда ненавидеть тьму,
Уменью с народом всей жизнью
слиться

И беззаветно служить ему.

9-го березня минає 141 рік з дня народження Т. Г. Шевченка, який близький і дорогий усім народам нашої Вітчизни, країн народної демократії і прогресивному людству усього світу, бо своїми творами він виражав думи не тільки української нації.

бідноти, але й думи трудящих усіх

«Осъ чому,—говорив М. С. Хрушов,—день народження великого поета-революционера святує весь великий Союз, кожна братська республіка, кожна народність. Всі народи виражають свою вдачність і свою пошану великому поету революционеру-демократу».

Нині пристрасне слово Шевченка лунає на мовах народів СРСР, на національних мовах країн народної демократії.

Значною подією в літературному житті є вихід поезії Шевченка у китайській народній республіці в перекладі видатного поета Емі Сяо.

Висловлюючи почуття священної дружби народів, нагадуючи невимиріші традиції великого Шевченка, М. Тихонов добре сказав про здійснення мрії поета:

И в семье великой, новой,
С Эльбы до Китая,
То Шевченковское слово
В мире пролетает.
И шевченковское имя
Славно повсеместно —
Так же, как между своими,
За Янцзы известно.

В. ФАЩЕНКО.

Завиває холодний вітер, лютує хуртовина, кидаючи сніг у вікно вагона. І немов змагаючись з нею, летить весела, полум'яна комсомольська пісня.

Це студенти геолого-географічного факультету Одеського держуніверситету йдуть з концертом до підшефного колгоспу ім. В. І. Леніна. Лунають пісні!..

І як не заспівати, коли ти везеш з собою радість і хочеться, щоб її відчували всі навколо, коли у вагоні зібралися чимало юнаків і дівчат, і всі вони — друзі.

Лише коли поїзд зупинився на ст. Мигаєво, замокла запальна пісня. Але ненадовго.

Знов бере до рук свій акордеон Горик, баян — Вася Важов, і пісня знімається вгору. В кімнаті відпочинку ст. Мигаєво кружляють пари під звуки вічноюю вальсом.

А за віком лютує хута.

Бесела трійка саней лихо мчить нас берегом колгоспного ставка, повз нові будинки, обганяючи людей, що поспішають на агітпункт.

Через півгодини ми в колгосп. Веселою юрбою йдемо до агітпункту, щоб віддати свої голоси за кандидатів блоку комуністів і безпартійних. А через годину — концерт.

Живе слово, частівки, жарти, що гостро висміють всі недоліки й вади, які іноді ще зустрічаються в нашому житті, — це дійсно грізна зброя артиста-конферансье. Особливо гострою ця зброя виявляється тоді, коли її об'єкти сидять тут, у цьому ж залі.

Хтось підіймається у залі і, за-

БЕЗСМЕРТНА КНИГА

Сто п'ятнадцять років минуло з того часу, коли в 1840 році вперше вийшла книжка українською мовою під назвою «Кобзар». Невеличка це була книжечка, але з нею в українській літературі прийшов народний поет, який сказав нове слово, дав новий напрямок літературі українського народу. Невиладково Шевченко першу свою збірку назвав «Кобзар», підкresлюючи цим свій органічний з'язок з країнами традиціями народної творчості. Пройшло більше сторіччя, канули у вічність твори естетів, але «Кобзар» живе невимирівшим своїм життям. Важко назвати в українській літературі письменника, який не зазнав би на собі впливу «Кобзаря», немало є творів в російській та білоруській літературі, позначеніх благотворним впливом шевченківської музи.

По-різному заговорили про «Кобзар» в 1840 році. Казені редактори не могли пробачити «Кобзареві» його народності. Зате прогресивна думка в особі журналу «Отечественные записки» і «Современник» прихильно відгукнулася на вихід в світ поезії Шевченка, підкresлюючи, що книжка молодого поета «повною мірою заслуговує схвалення критики».

Увібрали ще з малих років гнів, обурення народу проти експлуататорів і його пристрасні поривання до крашого майбутнього, Шевченко все це потім втілив з великою художньою силою у свій «Кобзар». Міцно з'язаний з народним життям України, Шевченко виховувався і на культурі великого російського народу. Ідеї революційно-визвольного руху декабристів і Герцені, Чернишевського і Добролюбова запалювали і надихали його на боротьбу проти царського самодержавства. Даремно намагалися українські буржуазні націоналісти на чолі з Кулішем і Костомаровим відрівнати Шевченка від його російських друзів.

З'язаний з країнами прогресивної діячами російської культури, Шевченко став революційним демократом, бойовим соратником і однодумцем Чернишевського і Добролюбова, і найбільш зрілі твори безсмертного «Кобзаря» написані під безпосереднім ідейним впливом російської революційної демократії, яка розуміла всю вагу і значення Шевченка, високо підносилася в його творчості ідеї реалізму, народності, демократизму, гуманізму. Для Некрасова творческої «Кобзаря» був «руської землі, чоловік замечательний», Чернишевський мав цілковиту рацию, коли зазнавав,

ним письменником. В тому ж таки році вийшло перше видання російських перевідливів поетичних творів Шевченка. Це був «Кобзарь Тараса Григорьевича Шевченко в переводе русских поэтов» за редакцією Гербеля.

Цю дорогу книжку Шевченко зберігав у своїй бібліотеці. Ім'я Шевченка стало відомим не тільки в Росії. В 1859 році у Лейпцигу виходить цікаве і рідкісне видання «Новые стихотворения Пушкина и Шевченко», яке ніби символізувала єдиність двох братніх культур. Тоді ж таки виходить перший переклад творів Шевченка на болгарську мову. В 1878 році в Парижі відбувається конгрес письменників, який провадив Віктор Гюго. В порядку денній конгресу було включено доповідь «Література України, що є під забороною в царській Росії». Цю доповідь було видано окремою книжкою, і її уважно прочитав Карл Маркс. В доповіді найбільше говорилося про твори Шевченка. Така була сила творів Шевченка, що він став поетом світового значення.

Царський уряд істився поетові на віть і після його смерті. Переслідували українське слово, він забороняв і твори Шевченка. Але сотні і тисячі людей приходили на могилу поета, приносили квіти, читали його твори, «Кобзар» розповсюджувався у списках, доходив він і до тюремних камер уз'язнених царизмом революціонерів. На захист Шевченка виступила партія більшовиків, вбачаючи в забороні вішанування 100-річчя з дня народження поета «залишки кріпосницького варварства, всевладдя Митрофанушка». Після Жовтневої революції, коли почалося будівництво радянської культури, національної за формою соціалістичної за змістом, за підписом Леніна була опублікована постанова Ради Народних Комісарів СРСР про спорудження пам'ятників видатним революціонерам, передовим діячам науки і культури. Поруч з іменами діячів великого російського народу стояло ім'я Шевченка.

Твори Шевченка у нас перекладено на 33 братні мови, в Києві відкрито державний музей імені Шевченка. І не тільки в нашій країні, братні слов'янські народи вже давно переклали невимиріший «Кобзар» на свої рідні мови, вважаючи його для себе близьким і рідним.

В. ХУДОЛІЄВ.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОСТИ

НА СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЯХ

тут нашого університету О. Іванов. Він вийшов переможцем на дистанції 800 і 400 м.

Студент I курсу філологічного факультету Б. Суворкін зайняв друге місце в метанні диска. Студентка Ч курсу філологічного факультету А. Авіжанска зайняла II місце в бар'єрному бігу на 80 м і в бігу на 100 м.

Добре виступали студенти фізмату Жигаревич, Васильєва і Сердюк, зайнявши III місце в метанні молота.

Внаслідок впертої спортивної боротьби колектив м. Одеси зайняв II місце, поступившись лише перед сильною командою м. Києва. Переможцям вручено грамоти. Й цінні призи.

Добре виступивши на змаганнях, спортсмени університету завоювали право брати участь у змаганнях на першість української та центральної Ради ДСТ «Наука», у складі окремої команди. Це зобов'язує наших легкоатлетів серйозно готуватись до літнього спортивного сезону 1955 р.

В КОЛГОСПІ ім. В. І. ЛЕНІНА

криваючи лиці рукою, під дружній сміх глядачів тікає з залу.

Ми бачимо у залі тов. Денисенка, що ухильяється від колгоспних справ. Він теж ховає своє лице за спінами тих, хто сидить попереду, почувши, як Монюшко, Загоруйко і Колот виконують невеличку інтермедію, в якій висміють цього горе-працівника.

Почувавши, що веселі, але гострі жарти зроблять своє діло.

З великою увагою, затамувавши подих, слухали колгоспники Інну Чигридову, що читала уривок з поеми М. Алігер «Зоя». Алідисментами проводжають вони Горика Коффа, що виконував вальс Хачатуряна з драми «Маскарад», квартет у складі А. Хоменко, Е. Колот, В. Живорій і Г. Слесаревої, що виконував російську народну пісню «Приях» і «Песню о Волгі». За проханням глядачів квартет виконує «Уральскую рибинушку». Дуже тепло були устроїні «Саратовські привієви» у виконанні на баяні студентів Важова і пісні Ігоря Зелінського.

Танецю Діна Константинова, з великою піднесеним читав М. Монастирський. Дружня обстановка, увага глядачів допомагають виступаючим.